

การให้คำปรึกษาแก่ครอบครัวของเด็กที่มีความ บกพร่องทางการได้ยิน

ความหมาย

การให้คำปรึกษาแก่ครอบครัวของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน (Family Counseling for Children with Hearing Impairment) คือ การให้คำปรึกษาซึ่งเน้นการรวมครอบครัวเข้าไปในกระบวนการตัดสินใจในการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นในทุกขั้นตอน โดยคำนึงถึงการจลลาคัดความสำคัญของเป้าหมายและบริการสำหรับครอบครัวนั้น รวมถึงการให้บริการทั้งครอบครัวไม่ใช่เฉพาะเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน การให้คำปรึกษาต้องคำนึงถึงความคิดเห็นและความพึงพอใจของครอบครัวด้วย

ความเป็นมา

เมื่อสองทศวรรษที่ผ่านมา ได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างช้าๆ ในเรื่องความคิดของการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยที่การให้ความช่วยเหลือจะมุ่งถึงการพัฒนาศักยภาพของครอบครัวเพื่อให้เด็กได้พัฒนาความสามารถเชิงศักยภาพ ทั้งยังมีการวิจัยที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการให้คำปรึกษาที่ถูกต้องว่าเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้ผู้ปกครองดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้ดีขึ้นหรือลดน้อยลง หากไม่ได้รับการปรึกษาที่ถูกต้องและเหมาะสม

ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ออกกฎหมาย Public Law 99 - 457 และ 102 - 119 สำหรับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษนั้น กฎหมาย 2 ฉบับนี้ได้เน้นถึงปรัชญาการให้ครอบครัวเป็นศูนย์กลางในการให้การช่วยเหลือเบื้องต้น ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากต่อวิธีการให้บริการแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษและครอบครัว เพราะฉะนั้นการให้คำปรึกษาแก่ครอบครัวจึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก

สำหรับประเทศไทยนั้นการให้คำปรึกษาแก่ครอบครัวของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ได้จัดให้แก่ผู้ปกครองทันทีที่แพทย์ หู คอ จมูก กุมารแพทย์ และนักตรวจการได้ยินตรวจพบว่าเด็กมีปัญหาทางการได้ยิน ในสถานที่ห่างไกลจากโรงพยาบาลที่มีผู้เชี่ยวชาญนั้น พยาบาล นัก-สาธารณสุขศาสตร์จะทำหน้าที่เบื้องต้นให้คำปรึกษาช่วยเหลือและส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญกระบวนการให้คำปรึกษานั้นได้เปลี่ยนแปลงจากการเน้นการให้การศึกษากับเด็กมาเป็นการเน้นการให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือและให้การสนับสนุนทางด้านความคิด อารมณ์ สังคม และการประกอบอาชีพ โดยให้มีลักษณะเป็นพลวัตที่ต่อเนื่อง

จุดมุ่งหมายในการให้คำปรึกษาที่เน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลาง

- 1) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการสำหรับเด็ก ผู้ปกครอง และครอบครัว
- 2) เพื่อช่วยเหลือสมาชิกในครอบครัวให้เข้าใจปัญหาและความต้องการ
- 3) เพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการของครอบครัว อันจะนำไปสู่การให้คำปรึกษาและจัดรูปแบบในการช่วยเหลือที่เหมาะสม
- 4) เพื่อลดความเครียดและความกังวล
- 5) เพื่อค้นหาจุดเด่นและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ในครอบครัว
- 6) เพื่อให้ครอบครัวมีความมั่นใจว่ามีระบบเครือข่ายที่จะให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษา
- 7) เพื่อสร้างแรงเสริมให้แก่ครอบครัวให้มีความมั่นใจในการช่วยเหลือและเสริมสร้างพัฒนาการแก่เด็ก
- 8) เพื่อสร้างความสามารถในการเรียนรู้และการใช้ทักษะที่จำเป็นในการพัฒนาเด็ก
- 9) เพื่อประเมินและเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กและครอบครัว

ลักษณะการให้คำปรึกษาที่เน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลาง

การให้คำปรึกษาที่เน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลางนั้น ควรให้ครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ การวางแผน การประเมิน และการให้คำปรึกษาโดยให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก ผู้ให้คำปรึกษาต้องจัดบริการที่ตอบสนองความต้องการให้แก่ครอบครัว มีชี้ให้แก่เด็กเท่านั้น โดยการให้บริการต้องเรียงลำดับความสำคัญตามจุด

ประสงค์ผู้ให้คำปรึกษาต้องเคารพการตัดสินใจของครอบครัวในการช่วยเหลือเด็กเท่าที่ครอบครัวนั้นสามารถเข้าร่วมได้และการให้บริการช่วยเหลือและให้คำปรึกษาควรเป็นไปในเชิงรุก โดยการสร้างความแข็งแกร่งในการพัฒนาครอบครัวเป็นลำดับแรก สนับสนุนให้มีการสร้างเครือข่ายของครอบครัว และเคารพลักษณะเฉพาะและวิธีการในการแก้ปัญหาของแต่ละครอบครัว โดยที่ผู้ให้คำปรึกษาต้องให้ข้อมูลอย่างครบถ้วน ตรงไปตรงมาและไม่มีอคติแก่ผู้ปกครองเพื่อประกอบการตัดสินใจที่ถูกต้อง

ลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาที่ดี

ผู้ให้คำปรึกษาที่ดีควรตระหนักถึงลักษณะเฉพาะของแต่ละครอบครัวโดยเน้นจุดเด่นของครอบครัว สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับครอบครัวและมีความห่วงใยเด็กอย่างแท้จริง ผู้ให้คำปรึกษาต้องทำหน้าที่ในการจัดหาข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการให้คำปรึกษา จัดหาผู้เชี่ยวชาญให้ตรงต่อความต้องการของครอบครัว เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อเด็กและครอบครัว มีความอดทน ยิ้มแย้มแจ่มใส ท่าทีตรงไปตรงมา และมั่นใจในตนเอง ต้องเป็นผู้ที่มีทักษะในการรับฟังและตอบคำถาม ตลอดจนจนมีความสามารถในการทำงานเป็นทีม และมีความเป็นผู้นำที่ดี และสามารถติดตามผลโดยใช้วิธีการที่มีประสิทธิภาพ

ข้อมูลสำหรับผู้ให้คำปรึกษาควรทราบ

ผู้ให้คำปรึกษานั้นจะเผชิญกับคำถามมากมายจากผู้ปกครองเมื่อผู้ปกครองทราบว่าเด็กมีความบกพร่องทางการได้ยิน ดังนั้น ผู้ให้คำปรึกษาต้องมีความรู้ที่ทันสมัยต่อวิทยาการในการบำบัดรักษาฟื้นฟู สมรรถภาพในการได้ยิน เทคโนโลยีที่ใช้ในการฟื้นฟูสมรรถภาพในการได้ยิน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ใดๆ เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือ

แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ดังนั้นผู้ปกครองจึงอาจมีความคาดหวังว่า ผู้ให้คำปรึกษามีความรู้และข้อมูลที่เป็นองค์รวมในการให้ความช่วยเหลือแก่เด็กของพวกเขา ผู้ให้คำปรึกษาควรทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาของเด็กปกติและปัญหาทางภาษาของเด็กปกติ และปัญหาทางภาษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โรคและปัญหาทางพันธุกรรมที่อาจก่อให้เกิดปัญหานั้นต่อการได้ยิน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลการตรวจวัดการได้ยิน เครื่องช่วยฟังและอุปกรณ์การช่วยเหลือในการฟังอื่นๆ ตลอดจนการใช้ประสาทหูเทียม ผู้ให้คำปรึกษาควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพการได้ยิน วิธีการฝึกฟัง ฝึกพูด มีข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน สถาบันการศึกษาที่ให้บริการเรียนรวม เรียนรวม โรงเรียนโสตศึกษาและศูนย์การศึกษาพิเศษ ตลอดจนเข้าใจวัฒนธรรมของคนหูหนวก ภาษามือและทัศนคติของคนปกติที่มีต่อคนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ผู้ให้คำปรึกษาควรมีรายชื่อโรงพยาบาลในเครือมหาวิทยาลัย โรงพยาบาลประจำจังหวัดที่ให้บริการทางด้าน การตรวจการได้ยิน ผู้ปกครองของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอาจต้องการข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายพระราชบัญญัติ วิธีจดทะเบียนคนพิการ ข้อมูลเหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้ให้คำปรึกษาจำเป็นต้องจัดหาให้แก่ผู้ปกครอง รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับองค์กร มูลนิธิ เครือข่ายผู้ปกครอง หน่วยงานสวัสดิการของรัฐที่ให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ผู้ให้คำปรึกษาควรทราบถึงงานวิจัยขององค์ความรู้ใหม่ๆ

ที่เกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เพื่อนำมาแก้ปัญหาทางอารมณ์ พฤติกรรมการปรับตัว และความบกพร่องซ้ำซ้อนที่อาจเกิดขึ้นกับเด็ก งานวิจัยนี้รวมถึงความรู้เกี่ยวกับหนังสือ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการและความช่วยเหลืออื่นๆ เพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพและอาชีพที่เหมาะสมกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ข้อเสนอแนะในการให้คำปรึกษา

นอกจากผู้ให้คำปรึกษาจะมีความรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษาและข้อมูลต่างๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครองของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินแล้ว ยังมีข้อเสนอแนะอื่นๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ให้คำปรึกษา เพื่อการให้คำปรึกษานั้นมีความหมายและทำได้อย่างเป็นระบบดังนี้

ผู้ให้คำปรึกษาควรใช้อุปกรณ์ที่สร้างร่วมกันระหว่างครอบครัวและผู้ให้คำปรึกษา โดยอาจใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์และการสังเกตในการหาข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น ความต้องการและลำดับความสำคัญของปัญหา เมื่อมีความคิดเห็นแตกต่างกันระหว่างครอบครัวและผู้ให้คำปรึกษา ควรใช้การเจรจาต่อรองและพิจารณาทางเลือกหลายๆ ทาง เพื่อหาข้อยุติ สิ่งที่สำคัญคือควรชี้แจงให้ผู้ปกครองทราบถึงทัศนคติและพฤติกรรมของครอบครัวที่อาจก่อให้เกิดปัญหาแก่เด็ก ผู้ให้คำปรึกษาควรคำนึงเสมอว่าการทำงานร่วมมือกันระหว่างผู้ปกครองและผู้ให้คำปรึกษาเป็นสิ่งที่ดีที่สุดในการพัฒนาศักยภาพของเด็ก

บรรณานุกรม

Alpiner, J.G. & McCarthy, P.A. **Rehabilitative Audiology : Children and Adults.** 3rd ed.
Lippincott Williams & Wilkins, 2000.

Ballantyne, J & Martin, M.C. **Deafness.** 5th ed. Where Publishers Ltd, 1993.

Davis, J.M. & Hardick, E.J. **Rehabilitative Audiology for Children and Adults.** Macmillan
Publishing Company, 1986.

Paul, P.V. **Language and Deafness.** 3rd ed. Singular Publishing. Inc, 2001.